

75% de l'alumini produït al llarg de la història continua en fase d'ús, segons l'Associació Espanyola de l'Alumini(AEA)

Les vides infinites de l'alumini

El sector destaca el paper d'aquest material cada vegada més utilitzat en la transició cap a una economia circular

CELISO PUPO

Lorena Farràs Pérez

El trobem a les llaunes de begudes, però també als cotxes, als aparells electrònics, als avions, als electrodomèstics... “Cada vegada hi ha més components fabricats amb alumini; és un material clarament en auge”, assenyala Carles Rivera, coordinador gerent del pacte industrial de la regió metropolitana de Barcelona. El president de l'AEA, Armando Mateos, afirma que no és “forassenyat plantejar l'alumini com a alternativa de fet al ferro en un nombre de productes cada vegada més gran, però també aspirem a substituir al plàstic en moltes de les seves aplicacions actuals”.

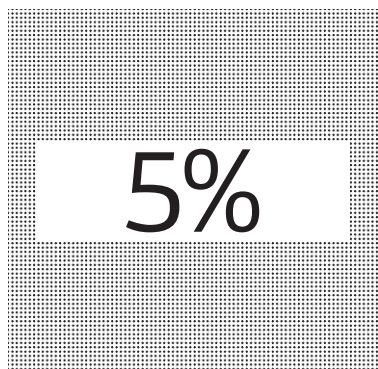
Són moltes les propietats que el converteixen en un metall apreciat per la indústria: la seva lleugeresa, la capacitat de conducció de la calor i l'electricitat, la mal·leabilitat, la resistència a la corrosió o la seva llarga vida. Les empreses del sector, agrupades en l'Associació Espanyola de l'Alumini (AEA), també en destaquen la reciclabilitat i sostenibilitat. Segons l'opinió de l'entitat, aquestes dues virtuts fan de l'alumini un dels materials de primera línia en la transició cap a una economia circular, aquella en què no es produeixen residus perquè són reutilitzats com a matèries primeres, la qual cosa minimitza l'extracció de nous materials.

“L'alumini, igual que altres metalls, fa més d'un segle que és un material que es recicla fent-se i transformant-se d'un objecte a l'altre. La producció

d'alumini es va començar a desenvolupar l'any 1888. Estimem que, des d'aleshores, s'han produït uns 700 milions de tones. Una bona quantitat d'aquest alumini, entorn d'un 75%, encara continua en fase d'ús”, afirma Mateos. El president de l'AEA afegeix que sectors com ara “la construcció i l'automoció ja reciclen més d'un 90% de l'alumini que fan servir”.

“És un exemple clàssic d'economia circular, perquè es pot reciclar infinitament sense perdre'n les qualitats”, assegura Miquel Rovira, director de sostenibilitat del centre tecnològic Eurecat. A més a més, el president de l'AEA explica que “a l'hora de produir alumini reciclat, tan sols cal un 5% de l'energia que es va fer servir per a la se-

DADA

del total de l'energia que

es va fer servir la primera vegada, quan era un material nou, necessita l'alumini reciclat per fabricar els mateixos productes, per la qual cosa es diu que actua com un gran magatzem energètic

L'alumini és un material reciclable indefinidament

va fabricació la primera vegada”.

Per a l'any 2020 es calcula que un 30% de la demanda mundial d'alumini serà coberta amb metall reciclat. Tanmateix, això vol dir que un 70% haurà de procedir d'alumini de nova extracció. “Això és deu que és un material cada vegada més utilitzat, sovint en usos que tenen una llarga vida, i a l'augment de la població mundial, que fa créixer la demanda de materials”, argumenta Rovira.

L'expert d'Eurecat adverteix que l'extracció de la bauxita sí que té un elevat cost ambiental, i que la seva transformació en alumini requereix grans quantitats d'energia. Segons les dades més recents de l'Associació Europea de l'Alumini, la petjada de carboni de la producció d'alumini primari a Europa és d'uns 7 kg de CO₂ equivalent per quilogram d'alumini produït, en comparació amb la mitjana mundial, de 18 kg. A Europa la petjada de carboni ha disminuït en un 21% des del 2010 i un 55% des del 1990.

Rovira posa en relleu la importància de “recuperar el màxim alumini possible perquè pugui ser reciclat”, com també la necessitat de “dissenyar els productes de manera que l'alumini que contenen sigui fàcilment recuperable al final de la seva vida útil”.

LLIBRES

Justo Barranco

La Xina i el Leviatan

EL PASILLO ESTRECHO
Daron Acemoglu
i James A. Robinson

Deusto
Barcelona, 2019
672 p. | Paper
19,95 € |
e-Book 10,99 €

● A l'inici d'aquesta dècada els economistes Daron Acemoglu i James A. Robinson van examinar per què fracassen els països i van concloure que no és l'economia, sinó la política, la que els enfonsa: la falta de llibertat sota el jou d'elits extractives. Presentaven experiments naturals com el de la ciutat de Nogales, que s'estén a una banda i l'altra de la frontera entre Mèxic i els EUA. La Nogales d'Arizona és pròspera, la de Mèxic té una renda 10 vegades inferior i una mortalitat infantil alta. En un altre llibre havien examinat els orígens econòmics de la dictadura i la democràcia i, per aquest camí, ara publiquen *El pasillo estrecho*, que aprofundeix per què en uns països floreix la llibertat, i en d'altres, l'autoritarisme.

La llibertat, assenyalen, sorgeix d'un delicat equilibri de poder entre l'Estat i la societat: tots dos han de ser forts. Del Wyoming del ferrocarril a la ciutat de Lagos dels noranta, els autors mostren en un fascinant i atroç repàs històric que la llibertat no ha abundat, més aviat ho han fet la dominació i la inseguretat. Les societats han viscut l'anarquia i la violència, i moltes vegades l'han superada amb un dèspota, i d'altres, amb un poder absent, però amb una gàbia de regles i costums que ho asfixiava tot. Més modernament, han sorgit estats que les societats controlaven: el Leviatan encadenat.

Els autors teoritzen per què Europa ho va aconseguir: la unió entre les institucions participatives i de baix a dalt de les tribus germàniques i les tradicions legal i burocràtica centralitzadora de l'imperi romà van forjar un equilibri únic entre Estat i societat. A la Xina l'Estat es va fer fort massa ràpid i va eliminar la mobilització social. A l'Índia la poderosa gàbia de normes que és el sistema de castes ho va impedir. Als EUA el control va sorgir d'un pacte faústic per tenir un Estat federal feble que no molestés els que temien el despotisme ni els esclavistes del sud. D'això ve la desigualtat econòmica i la falta de voluntat per protegir els seus ciutadans de la violència.

Avui, conclouen, una societat mobilitzada i forta és encara més necessària per controlar i encadenar un Estat que ha de ser més fort per afrontar la desigualtat, el creixement lent i les amenaces a la seguretat. Per als que defensen el model xinès, apunten que és justament “la lluita entre l'Estat i la societat la que afavoreix una capacitat més gran de l'Estat”.

=====

És la lluita entre l'Estat i la societat la que afavoreix una capacitat més gran de l'Estat

¿FUNCIONA EL CAPITALISMO?
Jacob Field
i Matthew Taylor

Blume
Barcelona, 2019
144 pàgines
Paper 12,90 €

● El capitalisme està en crisi des de la devastadora crisi econòmica mundial que va arrencar fa més d'una dècada. Un bon termòmetre podrien ser els tipus d'interès... negatius, al contrari del que es podria esperar en un futur en què hi hauria d'haver creixement. Ara un llibre divulgatiu de la col·lecció de Blume titulada La Gran Idea es pregunta si el capitalisme funciona. Per respondre aquesta qüestió fa una repassada històrica a la seva evolució, amb escales en èpoques com la mercantilista, quan, apunten, es mesurava la riquesa per les reserves d'or, i se subvencionava la producció local i s'establien aranzels per a l'estranger. Adam Smith va ser qui va establir les bases de l'economia moderna amb la seva idea d'una mà invisible del mercat que prometia que, amb llibertat, tots en sortien beneficiats. El llibre examina des del paper i els efectes dels sindicats fins a la desigualtat: recorda que des de la revolució industrial el capitalisme ha fomentat un veloç creixement tecnològic i econòmic, però que la desigualtat no deixa d'augmentar i divideix la nostra societat. En aquest sentit, inquireix si la liberalització i les polítiques de lliure mercat han provocat que el capitalisme actual resulti tòxic.